

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-11-10/2012
P/12/137

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/137 - Realizacja przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w latach 2010-2012
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Ryszard Pucek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 082787 z dnia 18 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach (ZDW), Regon 276303005, ul. Lechicka 24, 40-609 Katowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	mgr inż. Zbigniew Tabor, dyrektor (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W ZDW prawidłowo realizowano przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych², zwanej dalej ustawą antynikotynową. Informacje o zakazie palenia tytoniu umieszczono w budynku w widocznych miejscach i zakazu tego przestrzegano. Nie odnotowano również skarg związanych z naruszeniem ww. ustawy, ani też nie stwierdzono przypadków jej naruszania w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 5-18)

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie zakazu palenia w obiektach.

1.1. Oznakowanie obiektów.

Opis stanu
faktycznego

Na drzwiach wejściowych do budynku ZDW, jak również na drzwiach przed wejściami do poszczególnych stref budynku umieszczono oznaczenia tekstowe i graficzne informujące o zakazie palenia na terenie całego obiektu.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 11-12)

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna..

² Dz. U. Nr 10, poz. 55, ze zm.

1.2. Spełnianie wymogów ustawowych przez palarnie wyznaczone na terenie obiektów jednostki.

Opis stanu
faktycznego

Na terenie siedziby ZDW nie wyznaczono palarni (w świetle przepisów ustawy antynikotynowej Dyrektor ZDW nie miał obowiązku tworzenia palarni).

(dowód: akta kontroli str. 12)

1.3. Przestrzeganie zakazu palenia na terenie jednostki.

Opis stanu
faktycznego

W toku oględzin, którymi objęto 46 pomieszczeń biurowych, pomieszczenia sekretariatu, 2 sale konferencyjne, pomieszczenie socjalne, 3 pomieszczenia sanitarne, salę przetargów, pomieszczenie obsługi patentów i portiernię, nie stwierdzono przypadków palenia papierosów w budynku ZDW.

(dowód: akta kontroli str. 11-12)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Obowiązki wynikające z ustawy antynikotynowej w świetle regulaminów obowiązujących w jednostce.

Opis stanu
faktycznego

Zarządzeniem D/0131/14Z/09 z dnia 1 czerwca 1999 r. Dyrektor ZDW wprowadził Regulamin Pracy ZDW, w którym w §21 zapisano:

„(...)Na terenie Zakładu palenie tytoniu jest dozwolone tylko w miejscach do tego wyznaczonych.

W służbowych pojazdach mechanicznych palenie tytoniu jest zabronione.

Pracownik ma obowiązek stosować się do zarządzeń Dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach zakazujących lub ograniczających palenie tytoniu.(...)”.

W dniu 15 listopada 2010 r. Dyrektor ZDW wydał Zarządzenie nr D/0131/18Z/10. W punkcie pierwszym Zarządzenia zabronił palenia wyrobów tytoniowych w budynku ZDW.

Podał też, że: „(...)naruszenie zakazu palenia wyrobów tytoniowych podlega karze grzywny, orzekanej w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia(...)”

(dowód: akta kontroli str. 6÷9)

Dyrektor ZDW wyjaśnił, że na chwilę obecną w ZDW nie wyznaczył pomieszczenia, w którym wolno palić tytoń, rozważa jednak utworzenie takiego miejsca, w formie altany zlokalizowanej na terenie ZDW, na zewnątrz budynku.

(dowód: akta kontroli str. 19)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5. Skargi i wnioski dotyczące realizacji przepisów ustawy antynikotynowej.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą, do ZDW nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące realizacji przepisów ustawy antynikotynowej lub kwestii z nią związanych.

(dowód: akta kontroli str. 13÷16)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.6. Problemy w realizacji ustawy antynikotynowej.

Opis stanu
faktycznego

Dyrektor ZDW w powyższym zakresie podał, że: „(...) realizacja przepisów przedmiotowej ustawy, jak również zapisów ww. Zarządzenia nie stwarza i nigdy nie stwarzała problemów w tut. Zarządzie.(...)”.

W sprawie ewentualnych zmian w przepisach, w celu zwiększenia skuteczności ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, Dyrektor ZDW stwierdził, że: „(...) Jak wynika z tekstu Uzasadnienia komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (druk sejmowy nr 1030), dotyczącego nowelizacji jw., wprowadzane miękkie, a zatem niejednoznaczne regulacje zakazujące palenia tytoniu nie przynoszą konkretnych korzyści. Doświadczenia innych krajów, w których wprowadzono całkowity zakaz palenia – Włochy, Irlandia czy USA – dowiodły, iż warto wprowadzać zdecydowane przepisy zakazujące palenia tytoniu. Instrument regulacji prawnej spowodował większe korzyści, niż bardzo niedogodne i kosztochłonne wieloletnie kampanie antynikotynowe i uświadamiające. Tym samym należy stwierdzić, że rozwiązania prawne i organizacyjne mogą być skutecznym sposobem dla ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Systemowym rozwiązaniem mogłoby być zwłaszcza uregulowanie w Kodeksie pracy zapisów dotyczących przedłużenia czasu pracy, ze względu na liczne przerwy w pracy związane z używaniem przez pracowników tytoniu i wyrobów tytoniowych. Ewentualnie wskazane byłoby wprowadzenie przepisu, który dawałby pracodawcy prawo kształtowania systemu motywacyjnego wobec pracowników, którzy z takich przerw nie korzystają. System ten mógłby się przyczynić do podejmowania przez pracowników decyzji, co do ograniczania się w zakresie używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, a nawet do zerwania z nałogiem. Takie ograniczenia w używaniu tytoniu i wyrobów tytoniowych to nie kwestia mody i estetyki, ale kwestia ochrony zdrowia i życia, a w szczególności ochrony osób niepalących przed narażeniem na bierne palenie. Zarzut naruszenia swobody obywatelskiej, powinien w tym przypadku być obalony, bowiem wolność osobista jest równoznaczna z poszanowaniem wolności drugiego obywatela. Tak więc, powyższe regulacje stanowiłyby bardziej akt ochronny jednego obywatela, niż akt ograniczania swobód obywatelskich drugiego. Zatem tym bardziej uzasadnione jest takie ograniczenie określonych swobód obywatelskich, w przypadku gdy korzystanie z tych wolności w sposób ewidentny i naukowy stanowi naruszenie wolności innego obywatela, szkodząc jego zdrowiu.(...)”.

(dowód: akta kontroli str. 17÷18)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.7. Kontrole przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej.

Opis stanu
faktycznego

ZDW, w okresie objętym kontrolą, nie był kontrolowany przez inne organy kontroli, rewizji i inspekcji w zakresie przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 4 października 2012 r.

Kontroler
Ryszard Pucek
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach
Wicedyrektor
Eugeniusz Rejman

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.